

איש חי רב פעלים רודף צדקה וחסד
ר' **משה שניצר** ז"ל
ב"ר מנחם מנדל ז"ל
תנצב"ה

מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

בית המדרש דחסידי סוכטשוב בני-ברוק
 כולל דחסידי סוכטשוב
 כולל "סנה משה"
 ע"ש הרה"ח ר' משה יצחק זיסר ז"ל
 בית מדרש
 למגידי שיעור "דף היומי"
 חתום סופר 3 ת.ד. 471 ב"ב טל. 03-5775333

האשה החשובה רודפת צדקה וחסד
מרת **ורדה שניצר** ע"ה
ב"ר מאיר ז"ל
תנצב"ה

י"ל ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א וע"י קרן ברכה ומוטי זיסר

גליון מס' 746

מסכת פסחים פ' - פ"ו ♦ תרומות ה', ז' - ו', ג'

בס"ד, ד' תשרי תשע"ד

השבוע בגליון

- ♦ כל מה שבעל הבית אומר לך עשה חוץ מצא" חוץ מצא"א
- ♦ שליחויות עבור המארח
- ♦ ויכוחים באכסניה?

♦ למה דומה קדושת בית כנסת

- ♦ האם יש עניין לרכוש קומה צמודת קרקע בירושלים?
- ♦ הכל מעלין לירושלים
- ♦ מגורים מעל בית כנסת

דבר העורך

כל נדרי

"אני רוצה להגיע למאורות הדף היומי ולספר על הדרשה ששמעתי לפני שנים רבות".
הוא הגיע. יהודי מבוגר, בעל ניב הונגרי-רוסי-אמריקאי, מן הסוג שרק אנשים שהתגלגלו ממדינה למדינה במלחמות העולם סיגלו לעצמם, מלא רגשות כריזמו ולחיים אדומות מהתלהבות.
"את הדרשה הזו", החל לספר בטון עולה, "שמעתי תקופה קצרה לאחר תום מלחמת העולם השנייה, ואקטואליותה לא פגה, להיפך, היא החריפה והודגשה. בכל פעם שאני נזכר בדבריו, נדמה לי שעוד אמש שמעתי. הוא נלקח אל אבותיו זה עידן ועידנים, אך דבריו אינם מרפים ממני".
הוא פסק מדיבורו, הרצין קמעא ואמר: "אני הולך לספר לך סיפור מהגיהנום! זה לא מצחיק", התחנן, "שמע עד הסוף ותחליט מה לעשות עם זה."
היינו אז, אחרי המלחמה, לפני הימים הנוראים, קבוצה שמנתה עשרות בחורים בודדים, שנותרו לפליטה מגיא ההריגה. התאספנו במקום כלשהו, ניקינו אותו לקראת הימים הנוראים, הבאנו כסאות, סידרנו ארון קודש, הברקנו את הרצפה, ומי מאיתנו שסבר כי התברך בקול ערב, החל לצחצח את גרונו כדי לעבור לפני התיבה. הכל היה מוכן, אבל הרגשנו שחסר לנו דבר-מה. רב. דמות תורנית שתתפלל איתנו. הן אב לא היה לנו, וסב גם כן לא. בודדים היינו, וחשנו כערער בערבה. חבר שח כי קלט בזווית עינו יהודי בעל הדרת פנים שקוע בתלמודו בכל שעות היממה, ותוך זמן קצר התבשרנו כי הוא ניאות להשתתף עמנו בתפילות הימים הנוראים.
הוא היה טיפוס שתקן. בליל ראש השנה, כמו גם לפני התקיעות, הוא סירב לדרוש בפנינו. "אתם צדיקים, קדושים וטהורים, צחים כשלג וזכים כבדולה,

דף פה/ב אמר רב גגין ועליות לא נתקדשו

האם יש עניין לרכוש קומה צמודת קרקע בירושלים?

האם המתגורר בירושלים ייטיב לעשות אם ישתקע בדירה צמודת קרקע דווקא? מסוגייתנו עולה, לכאורה, כי אכן כנים הדברים, ובמאמר שלפנינו נברר את העניין לאשורו.
 בשר קרבן הפסח צריך להאכל בתוך גבולות העיר ירושלים. בסוגייתנו אומר רב, כי אין לאכול את בשר קרבן הפסח בקומה שנייה או על הגג, מפני ש"גגים ועליות לא נתקדשו". כלומר, קדושת ירושלים תקפה בקרקע העיר בלבד, לא במבנים המתנוססים אל על, ואפילו בעזרה שבבית המקדש אין קדושת ירושלים בקומה שנייה או בגגות.

הכל מעלין לירושלים: קדושה היא ירושלים והמתגורר בה זוכה למעלה מיוחדת, עד שהמשנה אומרת כי "הכל מעלין לירושלים", ורשאי אדם לדרוש מבני ביתו לעלות עמו לירושלים ולהשתקע בה, וכן רשאית אשה לדרוש זאת מבעלה (ראה תשב"ץ ח"ג סי' ר"א). טעם הלכה זו הוא משום קדושת ירושלים, ולדעת בעל שו"ת פרי הארץ (ח"ג יו"ד סי' ז), הגר בירושלים אינו רשאי לעקור ממנה כדי להשתקע בעיר אחרת בארץ ישראל, משום שקדושתה של ירושלים עולה על קדושת יתר ערי הארץ! כפי שהדר בארץ ישראל אינו רשאי לעקור לחוץ לארץ (ראה בשו"ת צ"ץ אליעזר חלק י"ג סי' כ"ב, שדייק כן מדברי הראשונים).

משכך, נשאל הגאון רבי אליעזר יהודה ולדנברג זצ"ל (שם חלק י"ד סי' נ"ב), אם לאור דברי רב בגמרתנו יש עניין להתגורר בירושלים דווקא בקומת קרקע, שהרי רב אומר, כי קדושת ירושלים אינה חלה על הקומות העליונות.

בעל צ"ץ אליעזר שולל את הדברים לחלוטין, ותחילה הוא כותב כי יש לחלק בין דיני אכילת קרבנות, לבין קדושתה לגבי המגורים בה.

לגבי הקרבנות יש צורך לאכלם במקומות שנכבשו על ידי בני ישראל ונתקדשו מכח הכיבוש. ואילו קדושתה הנצחית של ירושלים, מפניה נפסק ש"הכל מעלין לירושלים", אינה מכח כיבוש, אלא נתקדשה ירושלים בקדושה עליונה בידי שמים, והיא קיימת בכל שטחה ואווירה של ירושלים.

צעילוי נשמת

הר"ר אהרן פרנץ ז"ל

ב"ר יוסף זאב ז"ל נלב"ע בעש"ק ז' בתשרי תש"ם ופרופ' ר' **מנחם צבי קדרי** ז"ל
 ב"ר יהושע ז"ל נלב"ע י"ז באב תשע"א
תנצב"ה

הונצחו ע"י
 ד"ר יוסף וד"ר מיכל פרנץ ומשפ' שיחיו

צעילוי נשמת

הר"ר שלמה אלי אוסלקה ז"ל

ב"ר שמואל ז"ל
 נלב"ע ט' בתשרי תשכ"ו
תנצב"ה

הונצח ע"י
 הר"ר שלמה לוי ומשפ' שיחיו - ת"א

צעילוי נשמת

הר"ר שמואל שמעלקא וסרמן ז"ל

ב"ר יחיאל ז"ל נלב"ע ז' בתשרי תשל"ז ומרת **חיה העניא וסרמן** ע"ה
 ב"ר מנחם מאנעס ז"ל נלב"ע כ"ד באלול תשס"א
תנצב"ה

הונצחו ע"י
 ידידינו הר"ר יעקב וינרוט ומשפ' שיחיו

לעילוי נשמת

ורד מעינה ע"ה בת יבדלחט"א ר' משה חיים הי"ו

נלב"ע ח' תשרי תשע"ב **תנצב"ה**

הונצחה ע"י המשפחה שיחיו

נר ה' נשמת אדם

זאת, ועוד: אף אם לפרש את דברי רב כפשוטם, שאין לאכול את הפסח בקומה שנייה, לא ברור שכך ננקט להלכה. הנה, הרשב"א פוסק (ש"ת ח"א סי' ל"ד) בפשטות, כי אפשר לאכול את הפסח בכל מקום, ורק בגגות העזרה ועליותיה אין לשחוט קרבנות ולאכול קדשי קדשים [קרבן פסח הוא "קדשים קלים"].

אכן, בעל מנחת חינוך (מצווה שס"ב) נוקט, כי דברי רב לא ננקטו להלכה, ועליות ירושלים וגגותיה התקדשו גם התקדשו (עיי"ש שביסס דבריו מסוגיות שונות). קביעה זו עולה גם מדברי הרמב"ם, כפי שפירשוהו אחרונים רבים, (מנחת חינוך שם, אור שמח הל' בית הבחירה פ"ו הל' ז', וראה עוד בספר המפתח), שאפשר לאכול קדשים קלים גם בגגות ירושלים ובעליותיה לפי שנתקדשו, ולא נאמר שלא התקדשו הגגות והעליות, אלא ביחס לקדושת העזרה, שקדושתה רבה וגדולה מקדושת ירושלים.

דף פה/ב - פו/א גגין ועליות

מגורים מעל בית כנסת

קדושתו של בית כנסת גדולה ורבה היא. עד היכן היא מתפשטת? האם היא כוללת את גגו ואת שאר השטחים שעל גביו? על כך נדון במאמר שלפנינו. השאלה נוגעת לכל אדם שמקום מגוריו הוא מעל בית כנסת. חלק לא מבוטל משימושי הבית אי אפשר להגדיר כמכובדים באופן מובהק, ויש לדעת כיצד לנהוג כאשר הדירה ממוקמת מעל בית כנסת.

כבר המהר"ם מרוטנבורג נשאל על כך והשיב כי לא ידוע לו שקיים איסור גמור להשתמש בעלייה שעל גבי בית הכנסת, אך יש להזהר שלא להשתמש שם לתשמיש קבוע של גנאי. כלומר: המקום אינו קדוש, אך משום כבוד בית הכנסת אין להשתמש בו לשימושים של גנאי.

לעומתו, המהרי"ק מעלה אפשרות לאסור כל שימוש בדירה שמעל בית הכנסת.

למה דומה קדושת בית הכנסת? יסוד מחלוקתם טמון באמור בסוגייתנו כי "גגין ועליות לא נתקדשו"; גגותיה ועליותיה של העזרה בבית המקדש אינם קדושים. אולם עליות ההיכל נתקדשו גם נתקדשו. האם דומה קדושת בית הכנסת לקדושת עזרה, וממילא הגג והעליות אינם קדושים, או שמא דומה היא לקדושת ההיכל וממילא גם גג בית הכנסת ועליותיו קדושים.

בשאלה זו התחבטו הפוסקים. מהר"ם מרוטנבורג דימה את קדושת בית הכנסת לקדושת העזרה, ואילו מהרי"ק כותב שיתכן כי דומה היא לקדושת ההיכל דווקא (דבריהם מובאים בבית יוסף או"ח, סוף סימן קנ"א).

בהתאם לאמור נפסק בשולחן ערוך (שם סעיף י"ב): יש להזהר מלהשתמש בעלייה שעל גבי בית הכנסת תשמיש קבוע של גנאי, כגון לשכב שם. ושאר תשמישים יש להסתפק אם מותר להשתמש שם.

כנגד דברים אלו יצא המהרי"ט (ש"ת ח"ב יו"ד סי' ד'). לדעתו, אין לדמות בין הדברים כלל, שכן, קדושת גגות ההיכל ועליותיו אינה נובעת מהיותם גג של ההיכל ועליה של ההיכל, אלא הגג והעלייה נחשבים בעצמם חלק מן ההיכל. שונה היא דירה הממוקמת מעל בית כנסת, שאין היא עצמה בית כנסת. זאת, ועוד: לדעתו, קדושת בית הכנסת פחותה אף מקדושת הר הבית, הפחותה מקדושת העזרה, ובוודאי מקדושת ההיכל, ואין כל סיבה להשוות בין קדושת ההיכל לקדושת בית הכנסת.

מאידך, בעל חתם סופר זצ"ל סובר (ש"ת או"ח סי' ל'), שיש להשוות בין קדושת בית כנסת לקדושת ההיכל, מפני שכל מה שלא התקדשו גגות העזרה ועליותיה הוא משום שמעל מקום הקרבת הקרבנות לא היה כל מבנה, הן הקרבנות הוקרבו בחצר העזרה שאינה מקורה, ולפיכך לא התקדשו הגגות והעליות שסביבותיה. לא כן גגות ועליות ההיכל היו מעליו, מעל מקום המזבח הפנימי, ולפיכך התקדשו. מעתה, גם דירה שמעל בית הכנסת, ממוקמת מעל מקום התפילה, ויש להשוות את דינה לדין עליות ההיכל שבבית המקדש [להלכה לא הביאו הפוסקים את הערת המהרי"ט, אך כתב המשנה ברורה שם, כי לפי מש"כ השערי תשובה בשם תשובת פאר הדור, יש להקל חוץ מהמקום שמעל ארון הקודש].

הגבלה חשובה בהלכה זו, מופיעה ברמ"א (שם) הפוסק, על פי דברי המהרי"ט ווייל, שכל הדין הוא בבית שנבנה מלכתחילה לשם בית כנסת, אך משכנים בית כנסת בקומה הראשונה של מבנה קיים, אין כל מניעה להשתמש בקומות שמעליו, אף לשימוש של גנאי. הט"י מוסיף, שכל שכן אם מלכתחילה בנו בניין מתוך מטרה שקומתו הראשונה תהא בית כנסת והקומה שעליו למגורים, אין לאסור שם שימוש של גנאי. אם כי הוא מוסיף, שעדיין יש להזהר

אינכם זקוקים לי ולתוכחתי", היה מפטיר באהבה ומתכנס בתוך טליתו הגדולה. בדממת קודש ליוונו אותו לאמירת "תשליך", הצטרפנו בדומיה לתפילתו החרישית, והאזנו לקולו הרוטט והרוגש למרגלות אגם רחב מימדים.

בליל יום הכיפורים הרב "שלנו" התעטף בקיטל, הפשיל את טליתו על פניו, וניאות לעבור לפני התיבה לתפילת "כל נדרי", "בואו, בואו", קרא לנו ברוך, "עמדו כולכם לידי, ככה, כן, סביבי, בואו, בואו, אתם הסגורים הטובים ביותר שעם ישראל יכול היה להעמיד לעצמו. יהודים צעירים שהעולם גילגל אותם כסמרטוט במכונת כביסה, ומיד בתום המלחמה הרי הם ניצבים איתנים ביהדותם ודבקים בבוראם".

ספר תורה אחד היה עמנו. בעל התפילה חיבקו ברגש רב, עד שהיה נראה כמי שנתלה על ספר התורה, והחל לחוש במתינות את תפילת "כל נדרי" במנגינה הידועה, "כ-ל נדר-י", ככה, ברוגע, לאט לאט, איש לא ממחר, אין לאן, "אהה-אהה-א-אה-א-אה-א-ה" ואנו, ואנו, עינינו זולגות כמים מול ארון הקודש והפתוח וגופנו סילוץ. בפעם השלישית שהרב שלנו התחיל לומר "כל נדרי", התברר כי הוא ניחון בקול אדירים, ומשהגיע ל"יונסלה לכל עדת בני ישראל", דומה היה כי קולו מהדהד והולך עד קדקדם של כל עדת בני ישראל שבכל העולם, עד שקולו נשבר לרסיסים על מזח הפסוק "כי לכל העם בשגה".

סיימנו את אמירת "כל נדרי" כבני אדם חדשים. הרגשת טהרה פשטה בכל ישותנו, יום הכיפורים לחלל בנו במלא עוזו. "רבי", התחננו אליו, "אנא, אנו מייחלים לשיחית מוסר, שא-נא, כל אשר תאמר נעשה, ובלבד שתענה לבקשתנו". הוא לא עמד בהפצרותינו. הסברנו לו שאנו חשים בודדים כלוט ובנותיו לאחר הפיכת סדום, לא נותר לנו איש ומוטלים עליו הזכות והחובה לפתוח בדברי כיבושין לכבוד היום הקדוש.

הוא נעמד ליד ה"בימה" המאולתרת, והחל לבכות, כך, פשוטו כמשמעו. תחילה ניסה לדבר, אך יותר משאמר - בכה, ויותר משבכה - זלגו עיניו דמעות, ויותר משזלגו עיניו דמעות - רעד כל גופו. לבסוף הוא נרגע קמעא ונשא בפנינו את הדרשה הבאה. **הוא** היה בן אדם נבון ופיקח, שהבין אל נכון, כי לא העת והשעה לשאת באזיניו דברי תוכחה, לפיכך, הוא החדיר בנו את המסר הבא שמלווה אותי מאז ועד היום.

בכשרון רב החל לתאר את היצרים הרעים של האדם, כדמויות רעות חורשי מזימות שתכלית אחת להם, מצמרת ומחרידה - למלא את הגיהנום, לדאוג לתפוסתו המלאה, מעין "מועצת הגיהנום", שמוטל עליה לדאוג להמשך "תפקודו" של המקום. תתארו לכם, המשׁיך ותיאר בצבעים חיים, את אותם מומחים לענייני גיהנום, מתכנסים כדי לחרוש מזימות, כיצד להגדיל את "התפוסה". עליהם למצוא רעיונות, לטמון פח לבני האדם, להכשילם בבורות נטורים ולהטותם מדרך הישר. **הנה**, הם מניחים את מבטם הזדוני עליכם, קבוצת בחורים יהודים, קדושים וטהורים, שלא טעמו טעם חטא, וחורשים רעות כיצד להכשילכם, באיזה אופן ניתן לגרום לכם שלא לעשות את המוטל עליכם.

מן הסתם, יש מי שמציע להגביר בלבכם את חמדת הממון, עד שלבסוף לא תעמדו בניסיונות מסויימים, תפילה בציבור, ממון הזולת, שמירת שבת, ריבית, הונאת דברים, ועוד, ועוד. אך הצעה זו תרד משולחן הדינים כלעומת שבאה. הם יבינו לבד, כי דרכם זו לא תצלח. הם עקבו אחריכם זמן רב מידי, מכדי לשגות באשליית שיצליחו בכך. הם ימשיכו בדיונים ארוכים ומתישים, במהלכם יעלו הצעות אחיותופל, יוצאו רעיונות עוועים ומדוחי שווא. אני, הצביע על עצמו בפאתוס, רוצה כבר עתה לגלות לכם מה הם יחליטו לבסוף. לא נפתה אותם לדבר עבירה - הם יחליטו, לא נסית אותם לדבר עוון - הם יקבעו, ולא נדרדר אותם לחטוא - יסיכמו הכל. הם גם ימנו ויגמרו ביניהם, כי אל להם לנסות להציע לכם לכל תקבלו על עצמכם קבלות של התחזקות בתורה ובמצוות. אדרבה, שיקבלו. אם ניווכח ביהודי המבקש להתקרב אל בוראו - לא נעצרהו, ואם נתקל ביהודי שמשותק לקבוע עיתים לתורה - לא נמנעהו.

שלא לאפשר העמדת עבודה זרה או שימוש אחר [כגון, בית הכסא] שהם בזיון רב מאד, המעכב את העלאת התפילה למרום. בכל מקרה, איפוא, יש להזהר להתנהג בנקיטת בדירה הבנויה מעל בית כנסת. הט"ז מוסיף ומספר על עצמו עובדה מצמררת: "הייתי דר בקהילת קודש קראקא עם בית בבית מדרשי שהיה למעלה מבית הכנסת, ונענשתי הרבה במיתת בני, ותליתי בזה". אף המגן אברהם כותב בשם כנסת הגדולה על היתרו של הרמ"א - "ושומר נפשו ירחק מזה", ובכנסת הגדולה מוסיף שמי שנהג כן "לא ראה טוב".

דף פ"ו/ב כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה חוץ מצא

"כל מה שבעל הבית אומר לך עשה חוץ מצא"

אמרה ידועה היא: "כל מה שבעל הבית אומר לך עשה חוץ מצא", ומקורה בגמרתנו.

האמנם, לא לשמוע לבעל הבית? מה פשרה של הגבלה זו, שאין לשמוע לבעל בית המצווה על אורחו לצאת מביתו? האם כך באמת הורונו חז"ל, שאורח יוותר בבית מארחו בעל כרחו של זה? אכן, המילים "חוץ מצא" הוקפו בסוגריים עגולות בגמרא, ולדעת מפרשים אחדים יש 'להוציאם' מגירסת הגמרא. כבר המאירי כתב בחומרה, כי תוספת זו שורבכה לגירסת הגמרא על ידי "ליצנים", והדברי חמודות (על הרא"ש, חולין פ"ח אות צ"ב) כתב, אין זו אלא "הלצה בעלמא" (עיין גם בחידושי אגדות כאן). לדעתם, איפוא, יש להשמיט מילים אלו מן הגמרא.

חוץ מצא: מאידך, היו שקיימו את הגירסה במלואה (המופיעה גם בעין יעקב כאן, וכן בזוהר פנחס דף רמ"ד) וטענו, כי גרשיים שנשמטו במהלך השנים מטיבורה של המילה "צא", הן שחוללו את הסערה. לדעתם במקור היה כתוב: כל מה שבעל הבית אומר לך עשה חוץ מצא. כלומר, חוץ מצד איסור. עתה הדברים מקבלים משמעות שונה לחלוטין; חז"ל חיזקו את האורחים, אשר מטבע הדברים מסכימים לרצון מארחיהם, כי ברצות המארח שאורחו יעבור על איסור, יסרב בתוקף (ראה גן יוסף עמוד ק"ד, וכן יהודיע כאן).

לעומתם, מפרשים אחרים הותירו את הגירסה ככתבה וכלשונה, ללא כל שינוי ופירשוה באופנים שונים.

שליחויות עבור המארח: הב"ח (או"ח סי' ק"ע) מבאר שכוונת חכמים להורות לאורח דרכי נימוסין; כאשר בעל הבית מבקש מארחו לשרתו בעניינים הכרוכים בשליחויות מחוץ לביתו, אל יחוש האורח בחוסר נעימות אם ברצונו לסרב לבקשתו. שכן, "אין זה כבודו לילך לשווקים שאינו מכיר בהם". המהרש"ם (דעת תורה לשו"ע שם) מפרש בשם אביו, כי הגבלת "חוץ מצא" נסובה על סוגיית הגמרא להלן (פ"ט/ב), בה מבואר כי במקרים מסויימים בני חבורה שנמנו על אכילת קרבן פסח, אינם רשאים לומר לאחד מהם "טול חלקך וצא".

בעל שפת אמת (כאן) מפרש, כי תקנה זו תוקנה אחר המאורע של קמצא ובר קמצא. כידוע, נחרב בית המקדש השני בעטיו של גירוש בר קמצא מסעודה שערך שונאו. בר קמצא הפגוע יצא מן הסעודה והלך להלשין באזני המלך על אחיו היהודים. או אז תקנו חז"ל שאין חובה על אורח שכבר נכנס לבית בעל הבית, לצאת הימנו בציווי, פן ישנו מאורעות דומים.

לעומת כל אלו היו גם שפירשו את הדברים כפשוטם ממש, ללא שום תקנה וללא שום הגבלה. אין לשמוע לבעל הבית לצאת מביתו? כך נאמר במפורש בגמרא (ערכין טז/ב), שלא ישנה אדם מאכסניה שלו עד שבעל הבית יוציא את כלי המארח או יחבוט בו כהוגן!

וינכוחים באכסניה: מה כוונת הדברים? כאשר אדם מתארח באכסניה לתקופת מה, עלולים להתגלע וינכוחים בינו לבין המארח, כך טבע האדם. או אז, בהתלהטות הויכוח עלול בעל הבית לומר לאורחו, צא מכאן, איני חפץ בך! אמרו חכמים: אל ימהר האורח להפגע, לארוז את מיטלטליו ולעזוב את האכסניה, אלא יבליג וימחל על כבודו וישאר בה. מה טעם? כדי שלא יצא לעז על האורח ועל המארח, שיאמרו הבריות, ראו כמה קשים אנשים אלה, שאינם יכולים לדור יחד (עיין שם בגמרא וברש"י). פירוש זה נאמר על ידי פוסקים אחדים (דרישה או"ח סי' ק"ע אות ג' ומטה משה סי' ר"צ) והובא להלכה (במג"א שם ס"ק י' ובערה"ש סעיף ח').

הישיבה הארוכה תניב מסר קצר ביותר: **בני אדם**. עשו כל הטוב והישר, דקדקו במעשיכם, קבעו עיתים לתורה, אבל - - - ממחר!!!

הוא נשען לאחור, פלט נאחת רווחה והמשיך. אתה יודע, יש פתגם מפורסם, שהיום העמוס ביותר בשבוע הוא יום המחר. בזכות אותו מסר נפלא, ידעתי לנצל הזדמנויות יקרות שנקרו בדרכי. אתה יודע, לפעמים יהודי מתרגש, לבו מתחמם לדבר מצווה, והוא מחליט, זהו זה, גם אני מצטרף. הגיע הזמן. אבל, אם הוא לא מתחיל מיד! באותו רגע, הוא עלול לשכוח לחלוטין מהחלטתו, ולהיזכר בה בעצב כעבור מספר שנים.

"**מצא** אותם ימים", סיים איש שיחי וקם ממקומו, "חלפו עלי עשרות ימי כיפור, התפללתי 'כל נדרי' עם בעלי תפילה רבים, מול ארונות קודש מכל הסוגים. שמעתי שיחות, דרשות והרצאות רבות, אך זכר אותן 'כל נדרי', מול ארון הקודש המאולתר, והדרשה שלאחריו לא ימושו מליבי לעולם". **נפרדנו** לשלום, ובטרים סגר את הדלת שאל בחשש: - "נני, זה מתאים לידבר העורך?"

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעובדה מרתקת שניתן ללמוד ממנה מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 3446 בני ברק. ספק: 03-570-67-93 דוא"ל: mendelson@meorot.co.il

בברכת התורה, העורך

פנינים

דף צד/א מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות

חשבון לקיטת המן

גמרתנו מביאה, שמהלך אדם בינוני ביום הוא עשר פרסאות.

מעשה, אמר הגר"א, מובן מדוע בלקיטת המן נאמר (במדבר יא/לב) "הממעט אסף עשרה חמרים". **סטחו** של מחנה ישראל היה "ב מיל, שהם שלוש פרסאות נמצא, שמהמרכז, עד סביב המחנה - שם ירד המן - היה מרחק של פרסה ומחצה, והלך ושוב - שלוש פרסאות. כיון שמהלך אדם בינוני עשר פרסאות, כאמור כאן, והרי הלכו ללקוט "כל היום ההוא וכל הלילה וכל יום המחרת" - הרי שיכלו ללכת שלושים פרסה. בכל הליכה וחזרה יכלו לקחת רק חמר אחד, ונמצא שיכלו ללקוט עשרה חמרים בדיוק...

דף צו/א כל בן נכר לא יאכל בו

אין ציווי לגויים

על פי הגמרא כאן המכוון הוא למומר. מדוע לא נאמר שהכוונה כפשוטו - לנכרי? ביאר הגאון רבי מאיר שמחה מדוינסק צ"ל: **אי** אפשר שכוונת התורה שנכרי לא יאכל בו, שהרי ממה נפשך - אם הציווי ליהודי היה לו לומר "לא תאכיל בו", ואם הוא לנכרי - המצאנו בתורה ציוויים ישירות לגויים?... (משך חכמה).

דף צו/א אותו נאכל בחיפזון ואין אחר נאכל בחיפזון

חפזון מתון

בספר צדקת הצדיק (אות א) מוצא כאן רמז לעבודת האדם אשר בתחילתה עליה להעשות בחפזון.

צעילוי נשמת

מרת **חנה רחל הבר** ע"ה

בת הר"ר דוד צבי ז"ל

נלב"ע ג' תשרי

תנצב"ה

הונצחה ע"י משפחת הבר שיחי

לעילוי נשמת

הר"ר **פרץ שמואל שווארץ** ז"ל

ב"ר חיים משה ז"ל נלב"ע ד' בתשרי תשכ"ט

תנצב"ה

הונצח ע"י חתנו הר"ר **דוב יצחק** ובתו **אסתר פרידברג** ומשפ' שיחי - אנטוורפן

לעילוי נשמת

הר"ר **יעקב קאפיל פרידברג** ז"ל

ב"ר מרדכי יהודה ז"ל נלב"ע ט' תשרי תשע"ג

תנצב"ה

הונצח ע"י בנו **דוב יצחק** ומשפ'

נסיים בפירוש מוסרי שהובא בקדמונים: כוונת הגמרא היא ל"בעל הבית" של העולם, הקדוש ברוך הוא. כל אשר יאמר לך עשה, מלבד אם יאמר 'צא' - 'צא ממחיצתי', כמו שאמרה בת הקול ל"אַחַר": "שובו בנים שובבים חוץ מאחר" (תגיגה טו/א). גם אחר אמירה כזו, אין דלתות תשובה ננעלות [כמבואר בגמרא שם, שקיבלוהו בתשובה] (ש"ה שער האותיות אות ק' דף צח/ב הובא גם במשך חכמה בראשית על הפסוק "לא מות תמותון", ועיין באריכות רבה בנושא בספר גם אני אוֹדך סי י"ז).

ע"מ לנתק עצמו מכל תאוות העוה"ז שמקושר בהם, צריך לשמר את רגע ההתעוררות ולהחפז אל עבודת ה'. לאחר מכן יכול להמשיך לצעוד במתינות. פסח ראשון - נעשה בחיפזון!! וההמשך, כדין פסח דורות - במתינות...

לומדים בשלמות גמרא עם המשנה, נהנים מאותיות מאירות עיניים וצבע ייחודי להקלת הלימוד

חדש! - צבע ייחודי

מסכת יומא

עם תמונות צבעוניות של עבודת המקדש

הדפסה מהודרת של דפי הגמרא עם אותיות מאירות עיניים להקלת הלימוד

- מאורות ההלכה
- מאורות המשנה

חדש! - צבע ייחודי

מסכת שקלים

עם ביאור מיוחד

הדפסה מהודרת של דפי הגמרא עם אותיות מאירות עיניים וביאור להקלת הלימוד

- מאורות ההלכה
- מאורות המשנה

להזמנת הגמרא: 1700-500-151

מיד מבינים מיד יודעים

מיד נכנסים לשבת כהלכה

מאורות ההלכה - שבת וחג מתוק ללמוד ולהבין מיד

סיטום של כל ספרי ההלכה האחרונים
ניסוח בהיר וקולח
מפתח עיניים מפורט. כ-3500 ערכים

ניתן להשיג בחנויות המובחרות | מאורות הדף היומי: 1700-500-151